

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРЕСОВОГО БЮРО Закордонного Представництва УГВР

У зв'язку з останніми спробами провладу еміграційних Закордонних Частин ОУН (ЗЧ ОУН - ОУНР) і персонально п. Степана Бандери у власнопартійних та особистих цілях і на шкоду визвольній справі українського народу монополізувати визвольну збройну боротьбу Української Повстанчої Армії і внаслідок того безправно та всупереч обов'язуючим на Рідних Землях взаєминам між поодинокими політичними та збройними чинниками українського визвольного руху підкорювати виключно собі відділи та поодиноких вояків УПА, що з доручення Генерального Секретаріату Української Головної Визвольної Ради і з наказу Головного Командування Української Повстанчої Армії знайшлися закордоном, Пресове Бюро ЗП УГВР уповноважене подати до відома всієї українській громадськості поза межами Батьківщини наступне з'ясування:

І. СТРУКТУРА УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО РУХУ

В партійно-офіційних зверненнях, комунікатах та виданнях провладу еміграційної ОУНР (вона ж ЗЧ ОУН) як теж в пресових періодиках на еміграції, що стоять під виключним впливом цієї політичної організації, а зокрема в її політичній практиці серед української громадськості на чужині, фальшиво, тенденційно, вузькопартійно з'ясовується політичну концепцію та організаційну структуру української визвольної боротьби і визвольного руху в Україні, щоб таким чином монополізувати тільки для себе визвольну боротьбу українського народу та його збройного рамени — Української Повстанчої Армії і щоб при тому підкреслити монопартійний характер української визвольної боротьби за Самостійну Соборну Українську Державу. Тому для еміграційних керівників ЗЧ ОУН Українська Головна Визвольна Рада — це ніщо інше як тільки партійна прибудівка, а Українська Повстанча Армія — партійне військо чи навіть тільки партійні збройні боївки.

Таке монопартійне та тоталітарне ставлення еміграційного провладу ОУНР, зокрема її провідника п. С. Бандери, засвідчене в цілому ряді документів, які стосуються відділів та вояків УПА, що з наказу керівних чинників визвольної боротьби на Рідних Землях для виконання окремих завдань прибули на Захід.

Щоб остаточно скінчити з фальшуванням структури українського визвольного руху і із свідомим, для української визвольної справи шкідливим, зате для її ворогів корисним, перекручуванням основних концепційних та організаційних заложень визвольної боротьби України, треба українській патріотичній громадськості на чужині щераз пригадати офіційні документарні з'ясування керівних органів українського визвольного руху, безпосередньо відпсвідальних за визвольну боротьбу українського народу за свою державну суверенність.

1.) В Універсалі УГВР з липня 1944 р. читаємо:

„І тому, щоб об'єднати всі національно-визвольні сили українського народу, щоб з одного центру кермувати його визвольною боротьбою... створилася Українська Головна Визвольна Рада...”

„В Українській Головній Визвольній Раді об'єдналися представники українських революційно-визвольних сил та різних політичних середовищ з усіх українсь-

ких земель, які визнають самостійницьку платформу за єдино правильну у визвольній боротьбі українського народу за Українську Самостійну Соборну Державу.”

„Українська Головна Визвольна Рада є найвищим і єдиним керівним органом українського народу на час його революційної боротьби, аж до створення Уряду Української Самостійної Соборної Держави.”

Про постанови УГВР говориться в Платформі УГВР так:

„Тому за ініціативою Української Повстанчої Армії (УПА), що утворилася в процесі збройної боротьби українського народу проти грабунків і насильств окупантів над мирним українським населенням зорганізувався з представників усіх українських земель та українських політичних середовищ всеукраїнський провідний центр під назвою: Українська Головна Визвольна Рада (УГВР).”

Однією з цілей УГВР є:

„Керувати всією національно-визвольною боротьбою українського народу аж до здобуття державності і створення органів незалежної державної влади в Україні.” (Платформа УГВР, розділ І, пункт 3.)

Тимчасовий Устрій УГВР так уточнює характер і завдання УГВР:

„УГВР — це верховний орган українського народу в його революційно-визвольній боротьбі за Українську Самостійну Соборну Державу.” (Розділ І, пункт 1.)

„УГВР... очолює визвольну боротьбу, дає напрям українській державницькій політиці та керує нею...” (Розділ І, пункт 3 в.)

З повище поданих цитат документів кожний український патріот та чесний політик, якому дорога справа революційно-визвольної боротьби українського народу, наглядно бачить, що всеукраїнський провідний центр на час революційної боротьби українського народу, який керує всією національно-визвольною боротьбою, є Українська Головна Визвольна Рада, що постала за ініціативою Української Повстанчої Армії. А не провід ЗЧ ОУН, чи персонально її провідник п. С. Бандера, як це виходить з партійних видань цієї організації, писань її еміграційних публіцистів та журналістів, чи навіть з листів самого п. С. Бандери, організація якого на еміграції навіть „не входить до системи УГВР та її Закордонного Представництва.” (Дивись „Комунікат ЗП УГВР” з березня 1950 р.)

2.) Який є дійсний характер УПА й які її взаємини з УГВР?

На таке питання дають вичерпну відповідь офіційні документи з Рідних Земель:

„УПА стала виразно всенациональною збройною силою. Вона стала найповнішим і загальним виявом самостійницької боротьби всього українського народу...”

„Українська Повстанча Армія понадпартійна. В ній боряться всі, кому дорога справа Самостійної Української Держави без різниці поглядів, політичних переконань і партійної приналежності.” (Із „Заяви Головного Командування Української Повстанчої Армії” з 25 вересня 1947 р., підписаної Головним Командиром УПА, генералом Тарасом Чупринкою, опублікованої на Рідних Землях в бюлетені „Бюро Інформації УГВР”, випуск 1, за квітень 1948 р. і передрукованої на чужині в журналі Місії УПА — „До Зброї” — випуск 1(14), за січень 1950 р.)

„УПА зростала і поширювалася дуже швидко. В її ряди вступали люди різних політичних переконань, люди, які не належали до жодних політичних партій, але які вірили, що шлях обраний УПА — правильний, люди, які хотіли активно боротися за визволення України.” (З бюлетеню „Осередок Пропаганди і Інформації” Проводу ОУН на Рідних Землях, випуск 1 за травень 1948 р.)

У своїй статті „До генези Української Головної Визвольної Ради”, що опублікована в бюлетені „Бюро Інформації УГВР”, випуск 2, за серпень 1948 р. і що в Україні в 1949 р. появилася окремою брошурою (статтю передрукував журнал „До Зброї”, випуск 2, за лютий 1950 р.) генерал Тарас Чупринка говорить про „загальнонаціональну понадпартійну Українську Повстанчу Армію”.

Отже у всіх вище цитованих документах визвольної боротьби в Україні характер УПА уточнений як виразно всенациональна збройна сила, яка є загальним виявом самостійницької боротьби всього українського народу в рядах якої боряться українські патріоти без різниці поглядів, політичних переконань і партійної приналежності. І Головне Командування УПА офіційно окреслює понадпартійний характер УПА і генерал Тарас Чупринка робить те саме. Провід ОУН в Україні теж недвозначно з'ясовує, що в УПА є люди різних політичних переконань.

Але що це обходить п. С. Бандеру і його еміграційну ОУНР? Він не тільки перед українською громадськістю свідомо фальшує характер УПА, він це робить теж на пресових конференціях з чужинними журналістами, називаючи її „військовим крилом” своєї організації (дивись повідомлення американського пресового агента „Есошієтєд Прес” з 1 квітня 1950 р.), він намагається перед відділами і вояками УПА, що на наказ своїх політичних та військових зверхників в боях вимаршували на Захід, грати роллю їхнього „генералісімуса” і точно неокресленого „компетентного чинника”, узурпуючи собі при тому право давати накази воякам.

В цілому світі відомо, що право наказодавства щодо вояків має тільки їхнє командування, яке із свого боку виконує тільки накази свого Головного Командування. Так мається теж справа в УПА від початку її існування до сьогодні, бо УПА — це армія з твердою дисципліною і військовим порядком.

Політична підпорядкованість УПА теж недвозначно з'ясована в офіційних документах визвольної боротьби в Україні.

В цитованій вже „Заяві Головного Командування УПА” з 25.9.1947 знаходиться таке обов'язуюче всіх — в тому теж і С. Бандеру! — офіційне ствердження:

„Від моменту утворення УГВР Українська Повстанча Армія підпорядковується лише УГВР і визнає УГВР за єдине своє Представництво й Керівництво. Від липня 1944 р. УГВР безпосередньо на українських землях практично керує УПА і в

політичній і в організаційно персональній площинах.”

В інтерв'ю, що його в липні 1948 р. на партизанській квартирі дав Голова Генерального Секретаріату — тобто виконного органу — Української Головної Визвольної Ради, п. Р. Лозовський, представникові „Бюро Інформації УГВР” недвозначно з'ясовується:

„Перехід деяких відділів УПА і груп революціонерів із Західних Окраїн Українських Земель в західнонімецькі окупаційні зони відбувся згідно з директивою УГВР в цій справі та наказом Головного Командування УПА.” (Інтерв'ю опубліковано в бюлетені „Бюро Інформації УГВР” в Україні, випуск 2, за серпень 1948 р. і окремою брошурою, що в 1949 р. появилася на Рідних Землях. На чужині передрукував інтерв'ю журнал „До Зброї”, випуск 1, за січень 1950 р.)

Намагаючись відібрати УПА її всенациональний та понадпартійний характер і вбгати її у свої монопартійні рамки — хочби постійним сполучуванням двох конструкцій української визвольної боротьби „ОУН-УПА” — С. Бандера і провід його еміграційної ОУНР по-узурпаторськи пробують підкорити собі вояків УПА закордоном і зробити їх сліпими виконавцями своїх партійних наказів. Пя безправна і для визвольної справи українського народу наивно шкідлива акція доповнюється самовільними збірками грошових фондів маскованих фірмою УПА, на ділі, для своїх партійних цілей на еміграції.

3) Про взаємовідносини між Організацією Українських Націоналістів (ОУН) на Рідних Землях і Українською Головною Визвольною Радою (УГВР) з одного, а з Українською Повстанчою Армією з другого боку існують такі уточнення в документах визвольної боротьби в Україні:

„УГВР побудована на чисто демократичних принципах та заступає демократичні погляди. В її склад увійшли представники різних українських самостійницьких партій та середовищ. Її визнає і цілковито підтримує найсильніша сьогодні політична організація на Українських Землях — Організація Українських Націоналістів. ОУН стоїть також на демократичних позиціях.” (З інтерв'ю Голови Генерального Секретаріату УГВР, п. Р. Лозовського.)

В бюлетені „Осередок Пропаганди і Інформації” при Проводі Організації Українських Націоналістів (ОУН), випуск 1, за травень 1948 р. читаємо:

„ОУН за вказівками УГВР на всіх своїх щаблях скоординувала свою діяльність з діями УПА...”

Про будь-яку підпорядкованість УПА Організації Українських Націоналістів немає жадної мови, бо такої й бути не може, на Українських Землях. Там ОУН так само як і УПА однорядно підпорядковані всенациональному найвищому керівництву визвольного боротьбою українського народу — Українській Головній Визвольній Раді. Ці обі конструкції українського визвольного руху однорядно отримують вказівки, директиви та доручення від свого провідного центру, яким є УГВР. Це діється тому, що в Україні і УГВР як політичний центр і УПА як збройне рамя всього українського народу і ОУН як найсильніша політична організація і всі самостійницькі партії та середовища, представники яких увійшли в УГВР і весь український народ заступають демократичні погляди, які — за словами Р. Лозовського, Генерального Секретаря УГВР — є „реальною гарантією демократичності майбутніх форм правління в Україні.”

Тільки на еміграції в головах проводу та провідних елементів ОУНР, зокрема в голові п. С. Бандери, не можуть відмерти фальшиві відображення про монопартійний устрій та тоталітарні тенденції українського визвольного руху на Батьківщині. На щастя ці еміграційні ілюзії не мають нічого спільного з дійсністю в Україні.

В Україні ОУН за вказівками УГВР тільки координує свою діяльність з діями УПА. Тут, на чужині, провід еміграційних ЗЧ ОУН (ОУНР) за будь-яку ціну намагається підпорядкувати собі вояків УПА і то при допомозі диверсійних засобів проти волі уповноваженого органу Української Головної Визвольної Ради — ЗП УГВР, як це виходить з нижче цитованих та копіюваних листів п. Степана Бандери, як це виходить теж з партійно-офіційних видань еміграційної ОУНР та з писань її публіцистів та журналістів на сторінках „Визвольної Політики“, „Сурми“, „Українського Самостійника“ і „Українця-Часу“.

II. УПОВНОВАЖЕНИЙ ЗАСТУПНИК УКРАЇНСЬКОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ ЗАКОРДОНОМ

Кожний український патріот та чесний політик, чийому серцю дорога справа визволення українського народу, чия політична діяльність закордоном тісно пов'язана з визвольною боротьбою Батьківщини знає, що:

„УГВР перебуває на Українських Землях. За кордон може вислати своїх делегатів.“ (Тимчасовий Устрій УГВР, розділ I, пункт 11.)

Керівні органи УГВР для закордонної роботи створили Закордонне Представництво Української Головної Визвольної Ради (ЗП УГВР), яке згідно з Платформою УГВР та її Тимчасовим устроєм і згідно з офіційними зверненнями, заявами та в'ясненнями керівних органів і керівних осіб українського визвольного руху єдино правно уповноважене закордоном виступати від імені всього визвольного руху і всієї визвольної боротьби України.

У зверненні Української Головної Визвольної Ради з листопада 1946 р. читаємо:

„Закордонне Представництво УГВР інформує світ про те, що діється в нас на Україні, чого хоче і за що бореться Український Народ, популяризує нашу визвольну справу, розкриває заборіханість большевицької пропаганди.“

В заяві Головного Командування Української Повстанчої Армії з 25 вересня 1947., підписаній Головним Командиром УПА, генералом Тарасом Чупринкою, недвозначно говориться:

„Виступати від імені УПА закордоном уповноважене лише Закордонне Представництво Української Головної Визвольної Ради.“

В цілковитій однозгідності з цією офіційною заявою, Голова Генерального Секретаріату УГВР, п. Р. Лозовський, у своєму інтерв'ю, що його він дав в липні 1948 р. на своїй партизанській квартирі представникові „Бюро Інформації УГВР“ як відповідальний керівник політики УГВР на Рідних Землях офіційно стверджує:

„...деякі відділи УПА та групи революціонерів дістали завдання перейти бойовим рейдом через Чехословаччину в західнонімецькі окупаційні зони з метою зв'язатися там із Закордонним Представництвом УГВР...“

Головний Командир УПА, генерал Тарас Чупринка, у своїй статті „До генези постанови Української Головної Визвольної Ради“, що в 1949 р. появилася в Україні окремою друкованою брошурою, теж виразно пише:

„Праця Закордонного Представництва УГВР проходить в іншій обстановці. Воно має можливість виступати відкрито і про нього знають широкі політичні і громадські кола у всьому світі. Заступаючи українську визвольну справу на міжнародньому полі, Закордонне Представництво УГВР об'єктивно інформує закордон про становище в Україні.“

До цих офіційних заяв і стверджень можна додати

ще безліч цитат із підпольних видань українського визвольного руху на Батьківщині — статті, брошури, вістки, в яких з'ясовується характер ЗП УГВР та його уповноваження від керівних органів української визвольної боротьби на Батьківщині.

Обмежуємося тільки до брошури „Наша визвольна боротьба і проблема жертв“, що в 1949 р. появилася друком в підпільній „Друкарні ім. Лопатинського в Стрию“ на Батьківщині і яку передрукував журнал „До Зброї“ — випуск 3, за березень-квітень 1950 р. В цій брошурі читаємо:

„Якщо б не було сьогодні нашої боротьби, нашо-му Закордонному Представництву важко було б доказувати світові, що всі мануїлські, петровські, бажани — це московські агенти, зрадники українського народу, а не його представники, що вони на кожному кроці брешуть про український народ. Факти нашої визвольної боротьби для Закордонного Представництва УГВР в його роботі — найпереконливіші аргументи проти большевицької брехні, проти большевицьких підступів.“

Проти цих устроєвих засад українського визвольного руху на Рідних Землях і проти цих офіційних стверджень відповідальних керівників визвольною боротьбою в Україні — тут на чужині п. Степан Бандера разом із своїм еміграційним проводом ЗЧ ОУН (— ОУНР) послідовно провадять підривну, диверсійну діяльність, метою якої є тільки поширювати баламутство серед української патріотичної громадськості за кордонами України та дискредитувати перед зовнішньополітичним світом визвольні змагання України. Це роблять вони на сторінках своєї преси, в повідомленнях та інтерв'ю для чужинних газет, у своїй практичній політиці в нутрі української громадськості та перед чужинцями. Зокрема цю диверсію виконують вони щодо самого характеру Української Повстанчої Армії, яку позбавляють її всенациональної та понадпартійної прикмет, щодо відділів УПА, які на наказ Головного Командування УПА вимаршували на Захід і щодо поодиноких вояків УПА, з яких намагаються зробити звичайних партійних членів.

Про методи цієї підривної диверсії щодо УПА українська громадськість на чужині повинна бути докладно поінформована.

III. ЕМІГРАЦІЙНІ НАМАГАННЯ УПАРТІЙЩИТИ УПА ТА ВІДДІЛІ ВОЯКІВ УПА ЗАКОРДОНОМ.

Здавалося б, що ці якнайчіткіше уточнені взаємини між поодинокими організованими чинниками визвольної боротьби в Україні в політичних та військових площинах — тобто взаємини між УПА та УГВР з одного, а УПА та ОУН з другого боку — не залишають в нікого з політичних середовищ та чинників на чужині найменших сумнівів. Здавалося б, що вся українська політична еміграція повинна прийняти ці уточнення за свої, згідно з ними окреслити своє ставлення до поодиноких військових та політичних конструкцій визвольної боротьби на Рідних Землях і згідно з цими уточненнями провадити для української визвольної справи корисну зовнішньополітичну інформацію та політику. Так воно, на жаль, не сталося. Залишаємо на боці ставлення інших політичних середовищ до чинників визвольної боротьби в Україні. Вказуємо тільки на те, що одно з еміграційних середовищ — ЗЧ ОУН (ОУНР), зокрема п. С. Бандера — постійно намагається всупереч єдиноправильній постановці визвольної боротьби на Батьківщині (ця постановка докладно з'ясована на підставі офіційних документів в обох повищих розділах цього „Повідомлення Пресового Бюро ЗП УГВР“) провести свою еміграційну постановку, цілковито заперечуючу постановку в Україні, зокрема якщо йдеться про Українську Повстанчу Армію та її відділи і вояків, що знайшлися за кордонами України. Ця еміграційна постановка проводу ОУНР зводиться передусім до того, щоб підкорити собі, тобто провадити політичної організації, відділи та вояків УПА і тим самим надати УПА виключно партійний, а не загальнонаціональний характер.

Коли шойно нині інформується українську громад-

ськість про ці українській справі шкідливі намагання, то робиться воно тільки тому, що спроби партійного підкорювання собі УПА приймають нині вже антинаціональний, диверсійний характер. Щоб не бути голословним, Пресове Бюро ЗП УГВР публікує опим цитати та фотокопії відповідних документів та листів, подаючи до них тільки деякі з'ясування, щоб кождий український патріот-громадянин на чужині сам міг виробити собі погляд на цю важливу всенациональну справу та дати їй свою незалежну оцінку.

1.) Коли осінню 1947 р, через баварсько-чеський кордон почали прибувати перші групи Рейдуючого на Захід Відділу УПА, п. С. Бандера при своїй організації створив т. зв. „Штаб для Приняття Прибуваючих Відділів УПА“, щоб монополюю розпорятися українськими повстанчими вояками, хоч він добре знав, що УПА це незалежна від ОУН збройна сила українського наро-

ду, яка політично підчинена Українській Головній Визвольній Раді. Так само йому було відоме, що „виступати від імені УПА закордоном уповноважене лише Закордонне Представництво УГВР“, що „УГВР безпосередньо на українських землях практично керує УПА і в політичній і в організаційно-персональній площинах“. Йому, як це він дослівно пише в своєму листі з 29 жовтня 1947 р., „потрібний поспіх, зокрема на відтинку громадським, щоб був один офіційний уповноважений для тих справ, бо вже починаються різні партійні комбінації і шахерки та торги „опікою“...“ Для нього загальнонаціональний, понадпартійний характер УПА, це, як виходить, тільки „партійні комбінації і шахерки“.

Як на його думку мав би виглядати непартійний, чесний підхід (без „комбінацій і шахерок“) дає відповідь пониждчий його лист з 8 грудня 1947 р. адресований майорові УПА, Байді, командирові Рейдуючої Частини УПА. Ось його фотокопійний текст:

Майорові УПА д.Байді.

Друже Командир!

1. До Вас звернеться Друг Козельок вручаючи Вам цього листа. Поручаю Вам говорити з ним та поладнати порушені справи. Д.Козельок - Провідник Терену Німеччини. /В Закордонних Частинах організаційна одиниця "Терен" відповідає орг.одиниці "Край" на Рідних Землях./

2. В справі організаційного определлення відділу і вояків УПА, про що ми загально говорили, мають бути збережені м.ін. наступні засади і рішення:

а/Усі відділи і вояки УПА, що знаходяться на теренах дії Закордонних Частин ОУН, творять одну військову одиницю УПА закордоном. Військово-організаційне означення тої одиниці приймете відповідно до її остаточної величини;

б/Тою частиною УПА закордоном командує надалі Ви, згідно з відношенням в Краю;

в/Відношення поміж цілою частиною УПА закордоном, її складовими одиницями та вояками УПА з одного боку, а Закордонними Частинами ОУН та тереновими організаційними одиницями - з другого - має бути таке саме, як на Рідних Землях. Тобто така сама гармонійна співдія у діяльності та організаційне пов'язання на відповідних щаблях, як у Краю;

г/Ви і ком.Громенко маєте увійти до Штабу Військового Сектора Закордонних Частин ОУН та до Теренового Проводу Німеччини. Рівнож повинні Ви увійти до Військового Центру при УГВР;

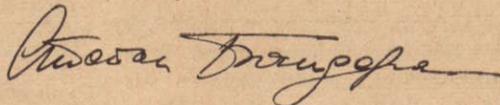
г/В трактуванні старшин, підстаршин і бійців УПА, так само як в Краю, не можна уводити вирізювання членів ОУН від інших, що не є формальні членами;

д/Такі старшини і стрільці УПА, що не будуть повністю використані у військовій діяльності, згд. що їхня робота в інших секторах принесла би в цих умовах більшу користь визвольній справі - мають дістати відповідне призначення. Це питання належить трактувати індивідуально;

е/Таке призначення старшин і стрільців УПА до інших завдань в діяльності ОУН, не порушує їхньої приналежності до Частини УПА. Евентуальні звільнення на постійно можуть мати місце в окремих випадках.

Слава Україні!

8.грудня 1947.

Лист С. Бандери майорові УПА Байді з 8.XII.1947 р.
поменшений 1:2 (З архіву Місії УПА).

Цей лист якнайкраще документує:

а) ламання правопорядку українського визвольного руху на Батьківщині, де „ОУН за вказівками УГВР на всіх своїх щаблях скоординувала свою діяльність з діями УПА“;

б) монопартійні та тоталітарні тенденції самого п. Бандери та його еміграційного партійного проводу.

Бо що ж може означати весь зміст цього листа, як не привласнювання Бандерою собі тих прав, що на Рідних Землях належать виключно УГВР?

Звідки він бере собі право в наказуючій формі окреслювати той чи той характер відділів та вояків УПА

закордоном (пункт 2а), рішати, хто командує частиною УПА закордоном (пункт 2б), наказувати, щоб командири УПА входили до військового штабу його еміграційної партії та партійного проводу в Німеччині (пункт 2г) і т. д., коли в Україні і в політичній і в організаційній площинах, Українською Повстанчою Армією керує Українська Головна Визвольна Рада? Таке поступовання п. Бандери випливає тільки, і то виключно, з його монопартійних та тоталітарних тенденцій.

Кждий український громадянин-патріот на чужині, і зокрема кождий український вояк, дадуть належну відправу таким безвідповідальним вихваткам.

2.) Проти таких спроб упартійшити відділ УПА на

чужині виступило ЗП УГВР і вже в листі з 29.10.1947 р. до п. Бандери його відповідальний представник вимагав, щоб справу прибуваючих закордон відділів УПА „поставити так, щоб не витворювати враження перед своїми і чужими, що мається до діла з „фашистівською організацією тоталітарного типу”...”

Застереження з боку Закордонного Представництва УГВР не вплинули на дальші спроби проводу еміграційних ЗЧ ОУН підкорити собі відділ УПА закордоном, доказом чого є "Наказ ч. 1/48" Сектора Військових Справ ЗЧ ОУН з 1.2.1948 р. В цьому наказі — пункт 2 — читаємо:

„Відділи УПА на еміграції:

Рішенням компетентного чинника Організації знаходиться відділ УПА на еміграції, під командуванням к-ра Байди, до виключної диспозиції Бюро Проводу Організації. Адміністративно і господарчо належить відділ до теренового Проводу Німеччини. Військово підпорядкований відділ УПА Секторові Військових Справ ЗЧ ОУН.

По остаточнім розміщенню відділу в терені подам особним наказом інструкції для обласних вій. референтів щодо співпраці у вій. роботі з підвідділами УПА

на місцях.” (Примітки: дослівний текст затриманий; вій. — означає військовий.)

В цьому ж наказі читаємо ще м. ін.: „Забороняю кольторувати журнал „До Зброї” з жовтня 1947 р., ч. 5 (13). Це число належить негайно звернути цею дорогою, якою воно прийшло.”

Цей гореславний наказ підписав Аскольд, Керманіч С.В.С. ЗЧ ОУН. (Примітка: С.В.С. — Сектор Військових Справ.)

Партійний „військовик” заборонив поширювати журнал „До Зброї”, бо в ньому появилися статті — О. Іванів: „В обороні крові” і І. М. Коваленко: „Де має місце постой?” — в яких був з'ясований правдивий характер УПА як загальнонаціональної збройної сили українського народу. А це монопартійці вважають великою небезпекою для себе.

Щоб покласти край всім тим партійним затіям і намаганням партійних верховодів підкорити собі відділ УПА закордоном, 23 березня 1948 р. відбулася Відправа старшин УПА на терені Німеччини, яка м. ін. рішила про взаємини між частиною УПА і ЗЧ ОУН та надіслала в цій справі окремого листа до проводу цієї еміграційної політичної організації такого змісту:

Корис.

*До
Проводу ЗЧ. ОУН.*

На відправі старшин частини УПА, що прибула в останньому рейді в американську зону Німеччини, в дні 23.3.48., розглянувши її обговоривши взаємодії між ЗЧ. ОУН. і фрейдутовою частиною УПА стверджено, що ці взаємодії не згідні з взаємодіями УПА-ОУН в краю. Наказом давним ланником для УПА в краю є Головна Командування УПА, що існує, як Секретаріат Військових Справ при УГВР. Виводили з краю, куди ОУН, бійці її командири УПА одержали від Крайового Проводу вказівки: „... Ідіть у світ, де тільки живуть українці і голосіть слово правди крайовій боротьби. Голосіть, що кермуємо ланником всенародної, визвольної боротьби з УГВР. Не спитайте кести УПА, яку вола здобула в краю і в цілому світі. Бійдьте всюди обднукою ланником...”

Принайміно довідавшись, що Керманіч С.В.С. при ЗЧ. ОУН. видав наказ н. 1/48, яким підпорядкував нашу частину С.В.С. при ЗЧ. ОУН., навіть не втрутивши, цього ж наказу командирова частини, стверджено, що вишегаданий наказ Керманіча С.В.С. не згідний з існуючими взаємодіями УПА-ОУН в краю.

*Вважаємо, що взаємодії рейдувочої частини
УПА і зр. ОУН мають відновити взаємодію
УПА - ОУН в краю.*

Гостий, 23.03.48.

Командир:

Бандера

Фотокопійований лист з Відпази старшин УПА до Проводу ЗЧ ОУН з 23.3.1948 р., поміншений 1:2. (Архів Місії УПА)

В цьому листі недвозначно стверджено, що взаємодії між ЗЧ ОУН і рейдувочою частиною УПА „не є згідні з взаємодіями УПА-ОУН в краю.” Далі стверджено, що „наказовим чинником для УПА в краю є Голова Командування УПА, що існує як Секретаріят Військових Справ при УГВР”. Покликаючись на отримані ще на Рідних Землях вказівки стверджено теж, що „кермуючим чинником всенародної, визвольної боротьби є УГВР”.

Одночасно підкреслено, що „наказ Керманіча СВС не є згідний з існуючими взаємодіями УПА — ОУН в краю”.

Останнє речення цього листа, це рішуче домагання, щоб взаємини між військовими та політичними чинниками української визвольної боротьби на чужині цілковито відповідали таким же взаєминам в Україні.

Закордонне Представництво УГВР окремим „Наказом рейдувочим частинам Української Повстанчої Армії” з 8.5.1948 р. — ч. 48(5)1 — ствердило остаточно, що

„всі відділи Української Повстанчої Армії на теренах діяння Закордонного Представництва Української Головної Визвольної Ради підпорядковуються командирові Г., який на окреме доручення Головного Командування УПА керував до того часу справами УПА при ЗП УГВР. Після того була створена Місія УПА, в склад якої увійшли теж старшини з Рейдувочої Частини УПА.

Таким чином перша спроба п. С. Бандери та його еміграційного проводу ЗЧ ОУН, щоб унагартити всенациональну українську збройну силу, понесла свою заслужену поразку. З того часу Місія УПА за посередництвом Закордонного Представництва УГВР стоїть у зв'язку із своїм Головним Командуванням на Рідних Землях.

3.) Рішуча вояцька відповідь старшин УПА з 23.3.1948 р. та наказ ЗП УГВР, яке Головним Командуванням УПА єдино уповноважене „виступати від імені УПА закордоном” (дивись „Заява Гол. К-ння УПА” з 25.9.1947 р.) з 8.5.1948 р. не спинили п. С. Бандеру від дальших спроб підкорити собі Рейдувочу Частину УПА та надати їй виключно партійний характер. В листі з 7. вересня 1948 р. до командира Байди п. С. Бандера пише м. ін. таке:

„1. Члени, які належать до Вашої частини, стоять до диспозиції Проводу ЗЧ ОУН та уповноважених ним чинників і можуть діставати приділ функцій та завдань у загальній праці ЗЧ ОУН... В засаді члени можуть одночасно виконувати функції у Вашій частині і поза нею в різних організаційних одиницях і в різних ділянках праці Організації.”

„2. Новоприбуваючі члени з Краю найперше на-

лежать до Референтури зв'язку з Краєм і тільки до неї... Жодні інші чинники, в тому теж з боку Вашої частини, не можуть в тій стадії диспонувати тими людьми, входити з ними в організаційний контакт, стягати від них відомости, уділяти їм інформацій і т. п. без відома і згоди Референтури зв'язку з Краєм.”

„В дальшому новоприбулі члени одержують організаційне призначення і приділ праці, згл. диспозиції щодо дальшого їхнього побуту й заняття...”

„3. ...Призначення до Куріня таких членів, які не були вояками УПА, або які мають тепер інші функції і завдання, мотивується тим, щоби їхня приналежність до Куріня і праця в ньому причинилась до збереження і плекання морального й ідейно-політичного стану і вироблення цілої частини, до збереження тої дієвої єдності ОУН-УПА, яка існує на Рідних Землях...”

„4. Усі функції і праці в рамках частини, якою Ви командуєте, які в'яжуться з діяльністю Організації в тих ділянках у широкому засягу — мусять бути виконувани у пов'язанні і в узгідненні з відповідними референтурами, чи територіальними організаційними чинниками...”

„5. Відношення між Курінем УПА закордоном і його відділами з одного боку, а Закордонними частинами ОУН з другого, мусить бути вдержане таке саме, як в Краю...” (Текст оригіналу затриманий!)

Аналізуючи зміст цього листа, кожний українець з чесним ставленням до УПА і з незалежною думкою бачить наглядно:

а) для п. С. Бандери вояки УПА — це тільки члени його організації, яким він може давати накази і які можуть стояти тільки „до диспозиції” (до розпорядження) його еміграційного проводу ЗЧ ОУН;

б) новоприбуваючих вояків УПА може приймати тільки його партійний апарат на еміграції, при тому він дуже побоюється, щоб хтось інший не міг „уділяти їм інформацій”. Його монопартійне трактування УПА, або як він сам 1. квітня 1950 р. висловився кореспондентові „Асошіейтед Прес” — „збройного рамені його організації” (!), виявляється недвозначно у фразі, що вояки УПА „одержують організаційне (тобто партійне!) призначення”;

в) Бандера своєвільно привласнює собі навіть право „призначення до куріня таких членів, які не були вояками УПА”, не виключено, що навіть таких своїх партійців на еміграції, що у збройній боротьбі українського народу жадної участі не брали;

г) при цій поновній спробі підчинити собі вояків

УПА Бандера покликуються на „діву єдність” та „взаємини” між УПА і ОУН на Батьківщині („в Краю”!), удаючи, що не знає — можливо, що не хоче знати — що в Україні „ОУН, за вказівками УГВР... скоординувала всю свою діяльність з діями УПА”, а не навпаки, як вмовляє воюкам УПА Бандера, що підчинює воюків все національній, понадпартійній армії собі — як якомусь „генералісімусові” — та своєму партійному проводові.

Хай кожний чесний український патріот, передусім кожний правдивий воюк дадуть відповідь на питання, чи такі намагання не роблять з національній армії партійних боювок!

4.) Бачучи, що безпосередні намагання безправно і

проти існуючого на Рідних Землях правопорядку підчинити собі відділ і воюків УПА закордоном не дають йому бажаних наслідків, Бандера пішов в 1950 р. на тактику розкладання відділу УПА із внутру. В допомогу прийшли йому передусім такі його партійці: колишній надрайоновий ОУН на Лемківщині Мар та член його організаційного апарату, колишній політичний виховник УПА, Вернигора.

Власне цей Мар створив т. зв. „Ініціативну Групу”, завданням якої було скликати до міттенвальдського табору воюків УПА, щоб з них зробити „вічуюче військо”, або простійше, скликати „чорну раду”. Ось текст запрошення цієї „ініціативній групи” і підписи „ініціаторів”:

Ініціативна Група
б. Воюків М.П.А.

Постій, 8.6.1950.р.

Друже Командир !

Ініціативна Група по творенні Брацтва св.Юрія бувших воюків УПА запрошує Вас на Загальні Збори стрільців і командирів УПА, які відбудуться 17. і 18.червня 1950.р.в таборі Міттенвальд.

Слава Україні !

за Ініціативну Групу:

Мар
С.К.Мироненко
Горислав
Герасимович

Запрошення на Загальні Збори до табору в Міттенвальді, поменшене 1:2 (Архів Місії УПА)

„Ініціатори” та їх головний натхненник, С. Бандера, знали напевно, що їх „ініціатива” — це ніж у плечі будь-якої армії. Але їм і про те тільки йшлося. Їм йшлося про виламання будь-якої кількості воюків з-під військової дисципліни, щоб таким способом знівечити незалежний від них відділ воюків. Вже само окреслення себе бувшими (примітка: має бути колишніми) воюками УПА дуже вимовне, бо вони без дозволу свого командування самі себе „демобілізували”. Таку самовільну „демобілізацію” в кожній армії в світі окреслюється

дезерцією. Ці самовільно „демобілізовані” самі поставили себе поза рямці Української Повстанчої Армії, тому не мають морального права називати себе навіть „колишніми воюками УПА”, а українське чесне та патріотичне громадянство, зокрема ідейно українське воюцтво, мусять всім їм заборонити виступати від імені УПА!

Подаємо програму цього гореславного „загального збору” в міттенвальдському таборі, де п. М. Мироненко виголосив доповідь н. т. „Сучасне внутрішньо-політичне положення”.

ПРОГРАМА Загального Збору стрілецтва УПА

- I. Церковне Богослуження.
- II. Н а р а д и :
 - 1/ Відкриття;
 - 2/ Вибір Президії;
 - 3/ Привіти;
 - 4/ Вибір Резолюційної Комісії;
 - 5/ Реферат:Доцільність і потреба творення Брацтва бувших Воюків УПА(Вернигора);
 - 6/ Реферат:Сучасне внутрішньо-політичне положення (Мироненко);
 - 7/ Дискусія над рефератами;
 - 8/ Відчитання проєкту статуту брацтва Св.Юрія б.Воюків УПА;
 - 9/ Дискусія над статутом;
 - 10/ Затвердження статуту;
 - 11/ Вибір Команди;
 - 12/ Вибір Ради Старших;
 - 13/ Прийняття резолюцій;
 - 14/ Внески й запити;
 - 15/ Закриття З'їзду.

По закінченні відбудеться товариська зустріч.

Постій, червень 1950.р.

Ініціативна Група.

Програма міттенвальдського „загального збору” з 17 і 18 червня 1950 р. (З архіву Місії УПА)

Надхненником цієї підривної диверсії був „сам” С. Бандера. Про це свідчить найкраще його лист майорові УПА, Байді:

Командирові Відділу 6.Вояків УПА закордоном майорові УПА Байді.

1. Письмом з дня 8.12.1947. я подав Вам рішення про:
 - а/ створення військової одиниці УПА закордоном з прибулих закордон вояків і відділів УПА;
 - б/ призначення Вас командиром цієї частини;
 - в/ відношення між Частиною УПА закордоном і ЗЧ ОУН;
 - г/ покликання Вас і ком. Громенка до Штабу Вій. Сектора ЗЧ ОУН і до Теренового Проводу Німеччини;
 - д/ і е/ приділювання воякам УПА теж інших ділових призначень.

Ці рішення були видані згідно з постановкою справи на Рідних Землях, з волею прибулих з Краю вояків УПА, оформленою в таборі інтернування, та з мн узгодженням того, що запланував Штаб для Приняття Прибулих Відділів УПА і що було узгоджено на прийомній відправі старшин УПА.

Ці рішення і доручення, подані Вам письмом з 8.12.1947. Ви прийняли і вони стали організаційно-правною підставою існування Відділу УПА закордоном та Вашого командування ним.

В моєму письмі до Вас з 7.9.1948. подані зобов'язуючі устійнення з нашою зустріччю, для точнішого унормування відношення між Відділом УПА закордоном а чинниками ОУН.

В 3-ій точці того ж письма уточнено теперішнє кадрово-вишкільне призначення Відділу: "Вдержати Частину УПА закордоном в такому стані, щоби вона була здібна в кожний час стати повновартною, дієвою, боєвою одиницею. Для того зберігається Курінь надалі як кадрову одиницю, хоч він тимчасово перестав бути діючою військовою частиною."

2. Стверджую, що:

- а/ Ви, як Командир Відділу УПА закордоном не придержувалися тих засад, рішень і устійнень, які подані в обидвох письмах, з 8.12.47. і 7.9.48.;
- б/ Відділ УПА закордоном під Вашим командуванням перестав бути таким, як було його первісне призначення.

3. Рішення з дня 8.12.1947. про існування Відділу УПА закордоном і призначення Вас його командиром від сьогодні **п е р е с т а є о б о в'язу в а т и**

4. Даліше існування Відділу у формі Рейдувочної Частини УПА закордоном в той час, коли нема внутрішнього змісту й діяльності відповідаючої такій формі і назві, — недоцільне і некорисне для опинії про дійсну якість і вартість цих самих частин УПА **активній боротьбі** в минулому та цілої УПА на Рідних Землях.

Для вдержування 6.вояків УПА закордоном у зв'язку й організованій формі, для допомогової акції і цілої тої діяльності, яка стала змістом існування Відділу, — краще відповідають форми комбатантської організації. Ініціатива для створення організації 6.Вояків УПА — правильна.

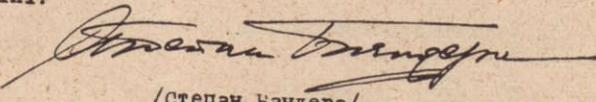
5. Збори 6.Вояків УПА, які до того часу входили в склад Відділу УПА закордоном, мають право ініціативи і рішення у творенні нових організаційних форм замість дотогочасного Відділу УПА закордоном і у виборі своїх властей.

Ви, як дотогочасний Командир Відділу, повинні перед тими Зборами зложити звіт за своєї діяльності.

6. Відбитку цього письма одержують Збори 6.Вояків УПА до відома.

Слава Україні!

Постій, 14. червня 1950.

/Степан Бандера/

Лист С. Бандери командирові Байді з 14. 6. 1950 р.
поменшений 1:2 (З архіву Місії УПА).

Хай кожний український громадянин сам дасть свою незалежну оцінку, чи цей лист, це вияв політичного примітивізму, засліпленого тоталістично-партійного амбіціонерства чи свідомого національного шкідництва.

Командир Байда був назначений командиром цього рейдувочого відділу УПА на Рідних Землях, назначений Головним Командуванням УПА. Пан Степан Бандера — не знати в чийому імені, хіба що він думає, що УПА, це його приватна збройна сила! — по-узурпаторськи привласнює собі право „призначувати командирів УПА” (8. 12. 1947 р.), щоб відтак заявляти, що таке „призначення . . . перестав обов'язувати”. (14. 6. 50 р.)

Будь-які інші коментарі до цього компромітуючого листа таки зайві.

ІУ. ХТО ГОЛОВНІ УЧАСНИКИ ДИВЕРСІЇ ПРОТИ ВІДДІЛУ УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНЧОЇ АРМІЇ ЗАКОРДОНОМ?

Для цілоти образу українська громадськість за кордонами України мусить довідатися про головних розбивачів воєвчкї єдності УПА закордоном, про деморалізаторів борців за визволення українського народу, які на наказ свого Головного Командування вимаршували на Захід.

1.) Як п. Степан Бандера інформує чужинний світ про УПА, кождому відомо з його „інтерв'ю”, яке він дав репортерам „Асоцієйted Пресс”, „Експендждж”, „Юнайтед Прес” і ін. В цьому „інтерв'ю” не має ні найменшої згадки про Головне Командування УПА, про правдивий характер цієї всенациональної сили українського народу,

про ідейний зміст цієї визвольної боротьби, який сформульований в тезах „За що бореться УПА?“, які Головне Командування УПА в Україні поширює в передруці з 1949 р. Зате там можна читати і про „таємничого провідника українського підпілля“ („Юнайтед Прес“), що з „узброєною охороною прибув з України до Баварії“ („Екскендж“) і про „військове крило його організації“, яким має бути, мовляв, УПА (Асошіейтед Прес).

Про Головного Командира УПА, ген. Тараса Чупринку, теж немає найменшої згадки. Бо звісно ж: сам Степан Бандера, це, так би мовити, „генералісімус“ УПА. І як такий „генералісімус“ він узурпує собі право наказувати бодай воякам УПА, що перебувають закордоном. Не важливе те, що говориться у сфабрикованім „Українським Самостійником“ інтерв'ю, бо його з чужинців і так ніхто не читає. Важливе те, що каблували репортери своїм світовим аґентствам. А воно однозгідне із змістом листів Бандери, які ми повище навели.

Висновок: Стенан Бандера ліквідує одним інтерв'ю і Головне Командування УПА і головного кевівника військово-повстанчої боротьби українського народу — генерала Тараса Чупринку. Він ліквідує найвище політичне керівництво визвольною боротьбою України — Українську Головну Визвольну Раду, бо тільки він — Бандера — це „провідник українського визвольного руху“ і т. д. і т. п.

2.) Про організатора підривної роботи проти відділу УПА закордоном і проти Місії УПА та її командирів, члена ЗЧ ОУН, п. М а р а, читаємо в повідомленні від Командування УПА-Захід таке:

„... деякі закерзонські пвд (примітка: підвідділи) дійшли туди, вийшовши більшими групами (серпень 1947). Після них пішов ндр. Лемк. (примітка: надрайоновий ОУН на Лемківщині) М а р з своїми апаратами (тобто із своїм організаційним апаратом, до якого входив теж п. Вернигора — примітка) — без дозволу!“ (Підкреслення наші, знаки оклику з оригіналу повідомлення.) Це повідомлення в липні 1948 р. написав власноручно командир УПА-Захід, полковник Вишитий. Провід ЗЧ ОУН був своєчасно повідомлений про цей факт.

Фотокопії з повідомлення полк. Вишого з відомих для всіх причин не публікуємо.

Той самий Мар, привласнивши собі ступінь „сотника“, дає накази нищити журнал „До Зброї“ і займає пост „виховника“ при управі „Братства б. (!) вояків УПА ім. св. Юрія Переможця“, що постало на міттенвальдському зборі самовільно „демобілізованих“ вояків УПА.

3.) Головою цього ж вояцького братства став, як повідомляє преса, Вернигора. Про нього читаємо в „Споминах Чотого Островерха“, редакцію яких закінчив 14. 9. 1948 р. вістун УПА, Тетяна — в машинописі на 82 сторінці:

„На Луцінку стрінув я пвх. (примітка: політично-го виховника) Вернигору, куцевого Л. К., двох жандармів із сотні командира Г. та двох стрільців... Пвх. Вернигора замість піднести нас на душі почав оповідати жахливі речі про большевицьку дійсність.

— Ой, панове політвиховники, ви щось не в порядку — подумав я собі і пішов на бік. У мене була постанова піти в Україну... Хотий би я мав впасти на кордоні, то таки йду...“

Ця подія відбувається на т. зв. „Закерзонні“. На 80 сторінці цих споминів подається дата 20.6.1947 р. Чотовий Островерх перейшов із своєю чотою польсько-український кордон і з'єднався з відділами УПА-Захід.)

4.) Головним політичним доповідачем на міттенвальдському „зборі“ був п. М. Мироненко. Хто ж це такий?

Це колишній „унтерофіцер“ армії генерала А. А. Власова, що перебуваючи під Станиславом мав можливість перейти до УПА в Чорному Лісі і там документувати свою готовість боротися за Самостійну Соборну Українську Державу. Він однак волів оставати в рядах РОА (Русскої Освободительної Армії), щоб відтак на еміґрації підривати відділ УПА і на „зборі вічучого війська“ з доручення своєї еміґраційної партії, окреслювати, хто „провадить українську роботу“, а хто „не-українську“, тобто його партія — „українську“, а всі, хто ставлять спротив її тоталізму, річ ясна, — „не-українську“. Під Станиславом п. М. Мироненко теж, мабуть виконував „українську роботу“?

* * *

Широко і вичерпуючо інформуючи українську громадськість закордонами України про стан, який створився на відтинку відділу УПА та Місії УПА при ЗП УГВР і за який виключну відповідальність несе провід еміґраційних ЗЧ ОУН, Пресове Бюро Закордонного Представництва УГВР керується тільки прагненням оздоровити внутрішньополітичні взаємини серед української еміґрації, дати українській громадськості вірну інформацію про цілість структури українського визвольного руху на Батьківщині та про обов'язуючі і чітко окреслені взаємини між поодинокими політичними та військовими конструкціями визвольної боротьби українського народу на Рідних Землях. В цьому повідомленні з'ясовані завдання поодиноких чинників визвольної боротьби України, їх розмежування та компетенції.

Тільки ідейна пов'язаність всієї української політичної еміґрації з Батьківщиною і з тими визвольними процесами та боротьбою, що там відбуваються, може єдино гарантувати перемогу української національно-визвольної ідеї і завершити прагнення та важку боротьбу народу в побудові дійсно вільної, правдиво демократичної Самостійної Соборної Української Держави.

Тільки оздоровлена українська політична еміґрація зможе виконати ті завдання, які на неї поклала наша поневолена, але непокорена Українська Батьківщина. Вся ідейно здорова, патріотична українська громадськість, зокрема ідейне та дисципліноване українське воїнство, обов'язані поставити якнайрішучіший спротив тоталітарно-партійницьким затіям щодо Української Повстанчої Армії та її відділу за кордонами України.

Українська Повстанча Армія — загальнонаціональна, понадпартійна! (Генерал Тарас Чупринка)

«Українська Повстанча Армія найповніший і загальний вияв самостійницької боротьби всього українського народу! УПА понадпартійна!» (Заява Головного Командування УПА)

«Ми, хоч серед величезних жертв, серед найважчих труднощів, але впевнено прямуємо до волі, ми нашою боротьбою постійно наближаємо день нашого визволення. Україна буде вільною!» (Р. Лозовський, голова Генерального Секретаріату УГВР.)

На чужині в липні 1950 р.

